

Toekomstbestendig Vliegveld Hilversum

Green Deal 2025 -2029

Partijen

- Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hilversum, vertegenwoordigd door wethouder .....
- Stichting Vliegveld Hilversum, vertegenwoordigd door voorzitter de heer F.H. Barneveld Binkhuysen

Gezamenlijke ambitie

Een duurzame toekomst voor vliegveld Hilversum door het verduurzamen van gebouwen, veld en sportluchtvaart.

Duur

De Green deal loopt van 1 januari 2025 (of het moment van vaststellen) tot en met 31 december 2029. De termijn van deze Green Deal sluit aan bij de eerste tussenstap uit het Klimaatakkoord in 2030. Dit is het jaar waarin de gemeente moet laten zien een 55% CO2 reductie te hebben gerealiseerd ten opzichte van 1990.

Lange termijnambities

Stichting Vliegveld Hilversum heeft sinds 2019 een toekomstvisie in ontwikkeling waar verduurzamen een belangrijk onderdeel van is. Stichting Vliegveld Hilversum wil het vliegveld duurzaam ontwikkelen, met een brede blik: People, Planet, Profit. Daarnaast werkt de luchtvaartsector landelijk aan de eigen klimaatopgave met een eerste ijkmoment in 2030.

Gemeente Hilversum zet in op een klimaat neutrale gemeente in 2050. Een duurzame toekomst voor vliegveld Hilversum past bij deze ambitie. Het college van B&W heeft in haar coalitieakkoord uit 2022 opgenomen dat er een grondhuurovereenkomst voor lange termijn zal worden afgesproken. Zodat er voor het vliegveld Hilversum en al haar gebruikers, randvoorwaarden zijn om lange termijn investeringen aan te kunnen gaan om te verduurzamen.

Achtergronden

Deze Green Deal betreft afspraken van de Gemeente Hilversum met de Stichting Vliegveld Hilversum (SVH); de private operator van vliegveld Hilversum. SVH is de huurder van de gemeentelijke grond van het luchthaventerrein dat bestaat uit een airside voor luchtverkeer en een landsite met een parkeer- en bezoekersterrein. SVH heeft een vrijwillig bestuur van vijf personen en een betaalde havendienst. De havendienst bestaat uit een Havenmeester (*Airport Manager*) die met zijn team assistenten (*Aerodrome Station Operators*) zorg draagt voor de veilige operatie en het voldoen aan geldende luchtvaartwetgeving.

SVH bezit meerdere gebouwen op het terrein. SVH bezit zelf geen vliegtuigen. Op vliegveld Hilversum zijn daarnaast vele clubs, verenigingen en bedrijven gevestigd, waaronder een restaurant. SVH verhuurt grond aan deze partijen voor het operationeel gebruik van het vliegveld. Deze organisaties hebben een eigen rechtspersoon, en zijn veelal ook eigenaar van vliegtuigen voor hun leden/huurders/leerlingen.

SVH en gemeente zetten in op verduurzamen binnen de mogelijkheden die wet- en regelgeving biedt. Uiteraard prevaleert hierbij alle landelijke en internationale wet- en regelgeving.

Intenties en doelen voor middellange termijn

Partijen hebben de intentie zich samen in te zetten voor een duurzame toekomst voor vliegveld Hilversum. SVH erkent de resultaat- en inspanningsverplichtingen om zich in te zetten voor de volgende middellange termijndoelen en projecten. We hebben het volgende afgesproken:

Resultaatverplichtingen

1. Alle gebruikers van vliegveld Hilversum te **informer** over verduurzamingskansen en te **stimuleren** om maatregelen te nemen om energie te besparen, het gebruik van fossiele brandstoffen te beperken en maatregelen te nemen gericht op biodiversiteit, klimaatbestendigheid en circulariteit.
2. Het oprichten van een platform waarin alle clubs, verenigingen en bedrijven op het vliegveld deelnemen en zich gezamenlijk inzetten voor het verduurzamen van hun eigendommen en activiteiten.
3. Als gebruikers van vliegveld Hilversum te komen tot een integrale rapportage waarin alle korte en lange termijn acties om te verduurzamen zijn opgenomen.
4. Meewerken aan de realisatie van een Zonnepark in de Schaapskooi in samenwerking met Hilverzon en gemeente.

Inspanningsverplichtingen

5. Diverse kleinere en grotere **projecten m.b.t. zonnepanelen** op de daken van hangaars en kleinere gebouwen in eigendom van SVH. Overweging is hierbij het wel of niet geheel vervangen van de rood-witte boxen (5 rijen van 5 stallingsplaatsen) of het plaatsen van een omvangrijk zonnedak “als busstation” boven de bestaande hangaars.
6. Klimaatneutraal maken van de **eigen gebouwen** in beheer bij de SVH, waaronder het gebouw van de havendienst. Denk aan isolatie en elektrisch verwarmen, voor zover nog niet gerealiseerd.
7. De realisatie van een **e-mobility transferium**. Vliegveld Hilversum is de grootste buitenattractie in het zuidelijk buitengebied van de Gemeente Hilversum. De circa 100.000 tot 150.000 bezoekers per jaar faciliteren met laadpalen voor hun elektrische voertuig. Mogelijk met de toekomstige zonnepanelen zoals hierboven aangegeven.
8. Het vliegveld klaar maken voor **elektrisch vliegen**. Op dit moment ontbreekt de infrastructuur om elektrische vliegtuigen te laden. Er is slechts één 380V/32A aansluiting bij een particulier vliegbedrijf. De wens bestaat om een “*Experience center for electric propulsion*” te realiseren op het vliegveld. Daar is een operator voor nodig die vanuit die fysieke locatie wil gaan ondernemen op het gebied van proeflessen, vlieglessen, vliegtuigverhuur, onderhoud en opleidingscentrum voor de jeugd. Het gebouw waar dit plaats zou gaan vinden moet in zo’n geval voorzien worden van een openbaar laadplein voor het opladen van meerdere vliegtuigen tegelijk. Vliegveld Hilversum ligt centraal in Nederland, en met korte afstanden en beperkte vliegtijd kan vliegveld Hilversum dienen als noodzakelijke spil in de randstad. Belangrijke randvoorwaarde is het kostendekkend krijgen van de infrastructuur (apparatuur en aanlegkosten) bij een initieel lage bezetting. Door netcongestie is het de komende jaren niet mogelijk om een (extra) grootverbruikersaansluiting te krijgen. Hiervoor moet gekeken worden

naar alternatieven. Zoals de combinatie van een maximale kleinverbruik-aansluiting van 3x80A met zonnepanelen en batterijen.

9. Het beleid te continueren om op de (zeldzaam) beschikbaar komende stallingsplaatsen de voorkeur te geven aan de stalling van **stillere en zuinigere (duurzame) vliegtuigen** als huurder.
10. Het stimuleren van maatschappelijk verantwoord vliegen. Door het continueren van de campagne m.b.t. "**Noise Abatement; Pilots respect their Neighbours**". Noise abatement ofwel Maatschappelijk verantwoord vliegen is een circa 8 jaar geleden opgezette doorlopende campagne. De ambitie is voortdurende gedragsbeïnvloeding door het bewust maken van vliegers waar ze vliegen en wat het effect is van het vliegen op de leefomgeving. Deze zelfregulering leidt daadwerkelijk tot ander vlieggedrag. Bijvoorbeeld een beperkt aantal vliegtuigen boven dichtbebouwd gebied, terwijl je daar wettelijk wel mag vliegen.

Plannen die zijn opgenomen in de toekomstvisie van SVH en waar SVH zich hard voor wil maken, maar waarvan de realisatie afhankelijk is van derden, zijn:

1. De nieuwbouw van een nieuw **duurzaam gebouw voor het clubhuis** van de vliegclub en het vliegveldrestaurant. Dat project valt onder de besturing van de Aeroclub Hilversum Amsterdam (ACHA).
2. De implementatie van **elektrisch lieren van zweefvliegtuigen**. Dat project valt onder de besturing van de Gooise Zweefvliegclub (GoZC). (NB: dit wordt elders in Nederland reeds gedaan). Op vliegveld Hilversum zal dit met 6 mogelijke opstelplaatsen voor de lier wel een grote uitdaging worden.
3. **Klimaatneutraal maken** van de gebouwen (in eigendom) van ACHA, GoZC, PCMN/Skydive Hilversum, Vlietschool Hilversum. Deze projecten vallen onder besturing van genoemde clubs, verenigingen en bedrijven.
4. **Elektrisch vliegen** door vliegtuigeigenaren. Deze projecten vallen onder de besturing van de respectievelijke eigenaren.
5. Alle **overige initiatieven**, nog nader te inventariseren. Denk aan elektrische sleepvoertuigen voor vliegtuigen, isolatie gebouwen, luchtwarmtepomp, grondwarmtepomp, etc.

Technische en economische randvoorwaarden

De gewenste transitie in de luchtvaart kent technologische uitdagingen en economische barrières. Anno 2024 is er pas een handvol lichte, elektrisch aangedreven tweezits vliegtuigjes actief in Nederland, voor onderzoek en kortere lesvluchten. De aanname is dat batterijtechnologie en de inbedding hiervan in vliegtuigen zich ontwikkelen, zodat langere vluchten mogelijk worden. De eerste generatie elektrische vliegtuigen zal vooral economisch rendabel zijn voor vlietscholen; dit levert naast minder uitstoot ook een aanzienlijke geluidsreductie op. Voor een particulier is een eigen elektrisch vliegtuig nog ver weg vanwege de beperkte vliegduur, de ontbrekende laadinfrastructuur en de zeer hoge kosten van aanschaf. Daardoor zullen er in de toekomst waarschijnlijk meer gebruikerscollectieven worden geformeerd (*fractional ownerships*).

Klimaatopgave kleine luchtvaart

De Nederlandse Vereniging van Luchthavens beschikt niet over concrete duurzaamheidsdoelen van de Rijksoverheid m.b.t. regionale vliegvelden, dus hoe de kleinere regionale vliegveldjes op de grond zouden kunnen/moeten verduurzamen. Wel lopen er op ieder vliegveld lokale projecten. Deze zijn primair gericht op reductie van CO2 van vliegtuigen. Dit sluit aan bij de afspraken zoals SVH en gemeente Hilversum in deze Green deal met elkaar maken.

Werkwijze Green Deal

Deze Green deal loopt van 1 januari 2025 (of het moment van vaststelling) tot en met 31 december 2029. Partijen spreken de intentie uit om in het laatste jaar van de looptijd deze Green deal te evalueren en te bespreken welk vervolg de Green deal krijgt.

Huurcontract. Partijen sluiten tegelijkertijd met deze Green deal een langjarig huurcontract voor het vliegveldterrein. Dit is nodig als voorwaarde om tot realisatie van het doel in 2050 over te kunnen gaan. Het gaat om een contract van 25 jaar (tot eind 2049), met een optie tot verlenging met 15 jaar (tot eind 2064).

Expertise. Partijen trekken gezamenlijk op bij het inbrengen, betrekken en samenbrengen van de benodigde kennis en expertise. Dat betreft niet alleen de eigen expertise van beide partijen, maar ook om het betrekken van aanvullende kennis en expertise van anderen, zoals onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Zo bundelen we expertise, om tot een goede planvorming en uitvoering te komen.

Fondsen. Partijen trekken gezamenlijk op bij het verwerven van aanvullende fondsen, bijvoorbeeld subsidies van provincie of rijk. Zo creëren we meer ruimte voor innovatie.

Jaarprogramma SVH stelt jaarlijks een jaarprogramma op om te sturen op de uitvoering van de middellange termijndoelen en projecten uit de Green deal. Hierover gaat zij in gesprek met de gemeente. Op deze manier wordt samen gekeken wat er nodig is om de doelen te bereiken en wat ieder daaraan bijdraagt.

Financiën

De gemeente reserveert de komende 5 jaar, vanaf 2025, jaarlijks een bedrag ter grootte van € 25.000 voor de uitvoering van de Green Deal. Op basis van de gesprekken over het jaarplan wordt bekeken waar het geld voor ingezet gaat worden.

Hilversum, ... 2025.

F.H. Barneveld Binkhuysen, voorzitter Stichting Vliegveld Hilversum

....., wethouder klimaat en duurzaamheid gemeente Hilversum